

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX KADENCJA**

Warszawa, dnia 12 czerwca 2018 r.

Druk nr 862

**KOMISJA
BUDŻETU I FINANSÓW
PUBLICZNYCH**

**Pan
Stanisław KARCZEWSKI
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 76 ust. 1 Regulaminu Senatu Komisja Budżetu i Finansów Publicznych wnosi o podjęcie postępowania w sprawie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej projektu ustawy

**o świadczeniu usług w zakresie dochodzenia roszczeń
odszkodowawczych.**

Do reprezentowania Komisji w dalszych pracach nad tym projektem ustawy upoważniony jest senator Grzegorz Bierecki.

W załączeniu przekazuję projekt ustawy wraz z uzasadnieniem.

Przewodniczący Komisji
Budżetu i Finansów Publicznych
(-) Grzegorz Bierecki

U S T A W A

z dnia

o świadczeniu usług w zakresie dochodzenia roszczeń odszkodowawczych

Art. 1. Ustawa określa prawa i obowiązki stron umowy o dochodzenie roszczeń odszkodowawczych wynikających z czynu niedozwolonego, zwanych dalej „roszczeniami odszkodowawczymi”.

Art. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) doradcy – rozumie się przez to przedsiębiorcę wykonującego działalność gospodarczą w zakresie dochodzenia roszczeń odszkodowawczych;
- 2) kliencie – rozumie się przez to konsumenta zawierającego umowę o dochodzenie roszczeń odszkodowawczych.

Art. 3. Przez umowę o dochodzenie roszczeń odszkodowawczych doradca zobowiązuje się za wynagrodzeniem do dokonania na rzecz klienta czynności faktycznych lub prawnych związanych z dochodzeniem roszczeń odszkodowawczych od podmiotu obowiązującego do naprawienia szkody. Czynności te mogą obejmować w szczególności ustalenie przyczyn i okoliczności zdarzeń powodujących szkodę, osób odpowiedzialnych za szkodę, wysokości szkody, rodzaju i wysokości należnych świadczeń oraz zastępstwo procesowe w postępowaniu sądowym.

Art. 4. 1. Wynagrodzenie doradcy nie może być wyższe niż stawki maksymalne.

2. Wynagrodzenie doradcy w zakresie dochodzenia zwrotu kosztów leczenia lub rent musi być wyrażone jako oznaczona suma pieniężna.

3. Zapłata wynagrodzenia może być uzależniona od wyniku sprawy.

4. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wysokość stawek maksymalnych, wyrażając je kwotowo, w procentach od uzyskanej przez doradcę dla konsumenta sumy pieniężnej lub w sposób mieszany, mając na względzie rodzaj i złożoność sprawy oraz wymagany nakład pracy doradcy.

Art. 5. Jeżeli klient zawiera umowy o dochodzenie roszczeń odszkodowawczych z doradcami powiązanymi w rozumieniu art. 25 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku

dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 200, z późn. zm.¹⁾) lub art. 11 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. 2017 r. poz. 2343, z późn. zm.²⁾), suma wynagrodzeń tych doradców za dochodzenie roszczeń z jednego zdarzenia nie może być większa niż stawki maksymalne. W zakresie zwrotu nadwyżki wynagrodzenia ponad stawki maksymalne doradcy odpowiadają wobec klienta solidarnie.

Art. 6. 1. Ważność czynności prawnej, przez którą działający w imieniu klienta doradca zrzeka się całości lub części roszczenia, wymaga zgody klienta.

2. Osoba obowiązana do naprawienia szkody może wyznaczyć klientowi, w którego imieniu zrzeczono się całości lub części roszczenia w umowie, odpowiedni termin na potwierdzenie umowy; staje się wolna po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu.

Art. 7. Jeżeli umowę o dochodzenie roszczeń odszkodowawczych zawarto w okolicznościach ograniczających klientowi możliwość należytego prowadzenia swoich spraw, termin na odstąpienie od umowy zawartej na odległość lub poza lokalem przedsiębiorstwa, o którym mowa w art. 27 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (Dz. U. z 2017 r. poz. 683 i 2361 oraz z 2018 r. poz. 650), rozpoczyna bieg od dnia, w którym ustały te okoliczności.

Art. 8. 1. Osoba obowiązana do świadczenia z tytułu czynu niedozwolonego wypłaca je klientowi.

2. Nie można przez czynność prawną przyznać doradcy, ani innej osobie działającej w imieniu lub na rzecz doradcy, uprawnienia do dysponowania świadczeniami z tytułu czynu niedozwolonego.

Art. 9. W zakresie nieuregulowanym w ustawie do umów o dochodzenie roszczeń odszkodowawczych stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu.

Art. 10. 1. Doradca podlega obowiązkowi ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu działalności w zakresie dochodzenia roszczeń odszkodowawczych.

2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w ust. 1, termin

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2494 oraz z 2018 r. poz. 106, 138, 317, 398, 650 i 685.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2175, 2201 i 2369 oraz z 2018 r. poz. 317, 398, 650 i 685.

powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną, biorąc pod uwagę zakres świadczonych usług i rozmiar prowadzonej działalności.

Art. 11. Przepisy ustawy stosuje się do umów o dochodzenie roszczeń odszkodowawczych zawartych od dnia jej wejścia w życie, z wyjątkiem art. 7, który stosuje się również do czynności prawnych dokonanych po dniu wejścia ustawy w życie dla wykonania umów o dochodzenie roszczeń odszkodowawczych zawartych przed dniem wejścia ustawy w życie.

Art. 12. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Projekt ustawy ma na celu zwiększyć zakres ochrony osób, które poniosły szkodę w wyniku czynów niedozwolonych i korzystają z usług kancelarii odszkodowawczych.

Cel projektu ma zostać osiągnięty poprzez:

- 1) ograniczenie wysokości wynagrodzenia za czynności związane z dochodzeniem roszczeń odszkodowawczych;
- 2) wprowadzenie wymogu zatwierdzenia przez klienta czynności prawnych dokonanych przez doradcę, które zmierzają do zrzeczenia się przysługującego klientowi roszczenia;
- 3) wypłacanie odszkodowań bezpośrednio osobie poszkodowanej;
- 4) wprowadzenie obowiązkowych ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu działalności w zakresie dochodzenia roszczeń odszkodowawczych.

W obecnym stanie prawnym działalność kancelarii odszkodowawczych nie została obudowana szczególnymi przepisami.¹ Podmioty tej branży działają na podstawie ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców. Ponadto w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania w załączniku w pozycji 261909 sklasyfikowano doradców do spraw odszkodowań.

Projekt ustawy zakłada wprowadzenie nowego typu umowy nazwanej – umowy o dochodzenie roszczeń odszkodowawczych (art. 3).

Przedmiotem umowy będzie odpłatne dokonanie na rzecz klienta czynności faktycznych lub prawnych związanych z dochodzeniem roszczeń odszkodowawczych od podmiotu obowiązującego do naprawienia szkody z tytułu czynu niedozwolonego. Ograniczenie zakresu spraw do odszkodowań z tytułu czynów niedozwolonych wynika z zakresu spraw, którymi zajmują się kancelarie odszkodowawcze – są to przede wszystkim następstwa wypadków

¹ Zgodnie z art. 4 pkt 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym, działalność kancelarii odszkodowawczych mieści się w definicji działalności brokerskiej, co implikuje m.in. obowiązek uzyskania odpowiedniego zezwolenia oraz podleganie nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego. Wykonywanie działalności brokerskiej bez wymaganego zezwolenia jest przestępstwem (art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym). Jednak w utartej praktyce stosowania przepisów przytoczonej ustawy doradcy odszkodowawczy nie są traktowani jako brokerzy.

komunikacyjnych. Przepis art. 3 wymienia przykładowo czynności będące przedmiotem umowy.

Stronami umowy będą doradcy, czyli profesjonalne podmioty pomagające w dochodzeniu roszczeń odszkodowawczych, oraz klienci.

Pojęcie doradców jest rozciągnięte na wszystkich przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców. Oznacza to, że rygorami ustawy zostaną objęci również przedstawiciele tradycyjnych zawodów prawniczych tj. adwokaci i radcowie prawni. Z jednej strony jest to konieczne dla zapewniania skuteczności ustawy. Należy pamiętać, że kancelarie odszkodowawcze współpracują z profesjonalnymi pełnomocnikami procesowymi i określenie ceny maksymalnej za pomoc w dochodzeniu roszczeń odszkodowawczych z wyłączeniem pracy adwokatów i radców prawnych w jakimkolwiek zakresie (np. reprezentowania strony w postępowaniu sądowym) umożliwiłoby podniesienie wynagrodzenia za te czynności, niweczając zamiar ustawodawcy ochrony klienta przed nadmierną ceną usługi. Z drugiej strony kancelarie odszkodowawcze oraz adwokaci i radcowie prawni działają na rynku relewantnym, dlatego należy dążyć do zapewnienia im równych zasad prowadzenia działalności.

Drugą stroną stosunku prawnego będą klienci. Zakres tych podmiotów został ograniczony do konsumentów tj. osób fizycznych dokonujących z przedsiębiorcą czynności prawnych niezwiązanych bezpośrednio z ich działalnością gospodarczą lub zawodową (art. 21¹ Kodeksu cywilnego). Profesjonaliści zostali wyłączeni ze zbioru desygnatów pojęcia „klient”, gdyż w zakresie swojej działalności gospodarczej powinni się charakteryzować szczególnymi umiejętnościami. Prowadzenie działalności profesjonalnej uzasadnia zwiększone oczekiwania co do umiejętności, wiedzy oraz skrupulatności przedsiębiorcy.

W art. 2, który definiuje strony umowy o dochodzenie roszczeń odszkodowawczych, posłużono się pojęciami „przedsiębiorca” i „konsument” w znaczeniu jakie nadaje im Kodeks cywilny. Należy zauważyć że definicja „przedsiębiorcy” zawarta w ustawie – Prawo przedsiębiorców jest tożsama z definicją z Kodeksu cywilnego. Dlatego, biorąc pod uwagę treść § 9 Zasad techniki prawodawczej, nie ma potrzeby definiowania w projekcie ustawy pojęć „przedsiębiorca” i „konsument”.

Świadczeniem ekwiwalentnym wobec świadczenia doradcy będzie wynagrodzenie. Jego wysokość zostanie ograniczona (art. 4 ust. 1). Wynika to z występujących w praktyce przypadków rażąco wygórowanych cen za usługi doradców oraz kompensacyjnej funkcji

świadczeń odszkodowawczych. Wygórowane wynagrodzenie za czynności zmierzające do uzyskania tych świadczeń powodują, że pozostała kwota nie jest wystarczająca do naprawienia szkody. Wysokość stawek maksymalnych określi Minister Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia (art. 4 ust. 4).

Co do zasady wynagrodzenie w dopuszczalnej wysokości będzie mogło być wyrażone kwotowo, procentowo w odniesieniu np. do uzyskanego dla klienta świadczenia lub w inny sposób. Wyjątkiem jest wynagrodzenie za dochodzenie zwrotu kosztów leczenia lub rent. W takim przypadku kwota wynagrodzenia musi być znana już w chwili zawarcia umowy (art. 4 ust. 2). Takie rozwiązanie ma na celu szczególną ochronę tych świadczeń.

Honorując obecną praktykę rynkową, zgodnie z art. 4 ust. 3 projektu ustawy, wypłata wynagrodzenia może być uzależniona od skuteczności doradcy.

Aby uniemożliwić obejście przepisów o wynagrodzeniu maksymalnym poprzez dzielenie umowy na części, w projekcie ustawy zawarto art. 5 nakazujący sumować wynagrodzenie doradców, którzy są ze sobą powiązani, i tę sumę odnosić do stawki maksymalnej. W przypadku, gdyby suma tych wynagrodzeń była wyższa od stawki maksymalnej, klient mógłby dochodzić świadczenia nienależnego od doradców, jak od dłużników solidarnych.

Kolejną gwarancją dla klienta jest *negotium claudicans* w zakresie zrzeczenia się roszczeń przez doradcę działającego w imieniu klienta. Dla ważności takich czynności konieczna będzie zgoda klienta (art. 6 ust. 1). W przypadku umów, aby ograniczyć drugiej stronie stan niepewności, projekt zapewnia możliwość wyznaczenia klientowi terminu na dokonanie potwierdzenia umowy. Jest to rozwiązanie podobne do gwarancji dla małoletniego (art. 18 i art. 19 Kodeksu cywilnego) i osoby wadliwie reprezentowanej (art. 103 i art. 104 Kodeksu cywilnego), z tym że we wskazanych przepisach Kodeksu cywilnego obowiązuje zasada nieważności jednostronnych czynności prawnych. Proponowane przepisy umożliwiają potwierdzenie przez klienta jednostronnej czynności prawnej, gdyż taki rygor jest wystarczający do zagwarantowania jego interesów.

Specyfika umów o doradztwo odszkodowawcze sprawia, że obecnie są one zawierane np. w szpitalach. W takich okolicznościach proces decyzyjny konsumenta jest zaburzony. Może to wynikać z jego stanu psychofizycznego, ale również z ograniczonego dostępu do informacji. Uniemożliwia to konsultacje, sprawdzenie konkurencyjnych ofert, poznanie renomy doradcy. Aby zapewnić efektywne korzystanie z praw przysługujących

konsumentom, należało zmienić sposób obliczania terminu 14 dni na odstąpienie od umowy zawartej na odległość lub poza lokalem przedsiębiorstwa (art. 27 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta). Zgodnie z proponowanym art. 7 wskazany termin rozpoczynałby swój bieg od dnia ustania okoliczności ograniczających klientowi możliwość należytego prowadzenia swoich spraw (np. od dnia opuszczenia szpitala).

W praktyce działania kancelarii odszkodowawczych rozpowszechniło się przyjmowanie należnego klientowi świadczenia odszkodowawczego, by po potrąceniu swojego wynagrodzenia przekazać je klientowi. Takie rozwiązanie rodzi dla poszkodowanych szereg niebezpieczeństw. Po pierwsze, w przypadku upadłości doradcy klient może nie otrzymać należnych pieniędzy. Po drugie, w przypadku sporu z doradcą co do wysokości wynagrodzenia to klient jest w trudniejszej sytuacji, gdyż musi być stroną aktywną w ewentualnym procesie. Po trzecie, doradca ma faktyczną możliwość opóźnienia przekazania otrzymanych środków pieniężnych. By wyeliminować te ryzyka, projekt zakłada przekazywanie świadczeń odszkodowawczych przez osobę obowiązana do naprawienia szkody bezpośrednio poszkodowanemu (art. 8 ust. 1).

W celu wyeliminowania możliwości obejścia tego przepisu, np. poprzez uzyskanie przez doradcę pełnomocnictwa do rachunku bankowego klienta, wprowadza się zasadę, że nie można przez czynność prawną przyznać doradcy uprawnień do dysponowania świadczeniami odszkodowawczymi (art. 8 ust. 2). Dokonanie takiej czynności prawnej będzie nieważne ze względu na treść art. 58 Kodeksu cywilnego.

W pozostałym zakresie do umowy o dochodzenie roszczeń odszkodowawczych znajdują zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego o zleceniu (art. 9).

Doradcy będą obowiązani ubezpieczyć się od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu działalności w zakresie dochodzenia roszczeń odszkodowawczych. Zakres ubezpieczenia, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalna suma gwarancyjna zostaną określone w drodze rozporządzenia (art. 10). Omawiany przepis nawiązuje do obowiązku ubezpieczenia, któremu podlegają adwokaci i radcowie prawni. Może się okazać – w zależności od treści aktu wykonawczego – że już ubezpieczone podmioty nie będą musiały zwiększyć zakresu ubezpieczenia.

Umowy o dochodzenie roszczeń odszkodowawczych, zawarte przed dniem wejścia ustawy w życie, będą wykonywane na dotychczasowych zasadach. Jedynym wyjątkiem będzie obowiązek uzyskania zgody klienta na zrzeczenie się roszczenia, który zaktualizuje się

od dnia wejścia ustawy w życie również w przypadku zawartych wcześniej umów o dochodzenie roszczeń odszkodowawczych (art. 10). Takie rozwiązanie nie niesie żadnych ujemnych konsekwencji dla uczestników obrotu gospodarczego a jednocześnie podnosi standard ochrony klienta.

Ustawa ma wejść w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia. Tak określona *vacatio legis* daje czas zainteresowanym podmiotom na przygotowanie się do nowych regulacji, a właściwym organom – na wydanie odpowiednich aktów wykonawczych.

Wejście w życie proponowanej ustawy będzie wymagało wydania dwóch aktów wykonawczych:

1. Na podstawie art. 4 ust. 4 Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wysokość stawek maksymalnych, wyrażając je kwotowo, w procentach od uzyskanej przez doradcę dla konsumenta sumy pieniężnej lub w sposób mieszany, mając na względzie rodzaj i zawłość sprawy oraz wymagany nakład pracy doradcy.

Stawki maksymalne mają wyznaczać maksymalne wynagrodzenie doradców. Dotychczasowa praktyka rynkowa zakłada wynagrodzenie procentowe od uzyskanej dla klienta kwoty. Minister Sprawiedliwości może zastosować tę samą metodę, wyznaczając stawki maksymalne. Warte rozważenia jest zastosowanie skali degresywnej albo połączenie stawki procentowej z ograniczeniem kwotowym, gdyż zwykle wraz ze wzrostem wysokości świadczenia nie rośnie proporcjonalnie nakład pracy doradcy. Jedynie dla roszczeń określonych w art. 4 ust. 2 najpraktyczniejszą metodą określenia stawki maksymalnej wydaje się być wskazanie określonej kwoty.

Rozporządzenie może różnicować wysokość stawek maksymalnych ze względu np. na formalny przebieg sprawy (postępowanie przedsądowe, postępowanie przed sądem I i II instancji, postępowanie egzekucyjne).

2. Na podstawie art. 10 ust. 2 minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres ubezpieczenia obowiązkowego od odpowiedzialności cywilnej, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną, biorąc pod uwagę zakres świadczonych usług i rozmiar prowadzonej działalności.

Należy oczekiwać, że rozporządzenie będzie zawierało analogiczne rozwiązania jak rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 11 grudnia 2003 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej adwokatów oraz rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 11 grudnia 2003 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej radców prawnych. Jedyne skala działalności doradców może przemawiać za zróżnicowaną sumą gwarancyjną ubezpieczenia.

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

<p>Tytuł projektu: Ustawa o świadczeniu usług w zakresie dochodzenia roszczeń odszkodowawczych</p> <p>Przedstawiciel wnioskodawcy: senator Grzegorz Bierecki</p> <p>Osoby odpowiedzialne za projekt w Biurze Legislacyjnym: Michał Gil, legislator, tel. 694 94 12 Marian Fałek, ekspert ds. OSR, tel. 22 694 9097</p>	<p>Data sporządzenia: 11 czerwca 2018 r.</p> <p>Źródło: inicjatywa senatorów</p> <p>Nr druku: 862</p>
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

W Polsce rynek kancelarii odszkodowawczych znajduje się w fazie dynamicznego rozwoju, a podmioty funkcjonujące na nim odnoszą istotne korzyści finansowe. Jednakże dostrzegane są również pewne problemy, które są charakterystyczne dla rynków wschodzących, na których standardy, procedury i poziom jakości świadczonych usług nie został w pełni ukształtowany. Krytyczne głosy odnośnie do jakości usług świadczonych przez kancelarie odszkodowawcze napływają zarówno ze strony klientów jak i instytucji. Podmioty te wskazują na problemy wynikające z zawodności mechanizmu rynkowego, w szczególności: ryzyka nieotrzymania pieniędzy uzyskanych przez kancelarie z tytułu zaspokojenia roszczenia, pobierania przez kancelarie wygórowanego wynagrodzenia oraz ważności umowy, którą zawarł poszkodowany z kancelarią w sytuacji, gdy stan jego nie pozwalał mu na świadome podjęcie decyzji.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt.

Rekomendowane rozwiązanie polega na przyjęciu specjalnej *ustawy o świadczeniu usług w zakresie dochodzenia roszczeń odszkodowawczych* w której proponuje się zastosowanie następujących narzędzi interwencji:

- wprowadzeniu zasad regulujących wynagrodzenie doradcy:
 - poprzez określenie przez Ministra Sprawiedliwości stawek maksymalnych,
 - jako oznaczona suma pieniężna w zakresie dochodzenia zwrotu kosztów leczenia lub rent,
 - możliwości uzależnienia zapłaty od wyniku sprawy,
 - uniemożliwieniu obejścia przepisów o wynagrodzeniu maksymalnym, poprzez wprowadzenie mechanizmu w postaci sumowania wynagrodzenia doradców, którzy są ze sobą powiązani,
- przekazywaniu świadczenia odszkodowawczego przez osobę obowiązana do naprawienia szkody bezpośrednio poszkodowanemu,
- wprowadzeniu warunku uzyskania zgody klienta dla ważności czynności prawnej przez którą działający w imieniu klienta doradca zrzeka się całości lub części roszczeń,
- określeniu terminu na odstąpienie od umowy przez klienta, w przypadku, gdy umowa zostanie zawarta w sytuacji ograniczającej poszkodowanemu możliwość należytego prowadzenia sprawy,
- wprowadzeniu obowiązku zawarcia przez kancelarie odszkodowawcze ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej. Minister do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, zakres ubezpieczenia, termin powstania obowiązku oraz minimalną sumę gwarancyjną,
- umowy o dochodzenie roszczeń odszkodowawczych, które zostaną zawarte przed dniem wejścia projektowanej ustawy w życie, będą wykonywane na dotychczasowych zasadach, z wyjątkiem obowiązku uzyskania zgody klienta na zrzeczenie się roszczenia.

Oczekuje się, że efektem przedmiotowej regulacji będzie rozwiązanie problemów wynikających z zawodności mechanizmu rynkowego przy zawieraniu umów o świadczeniu usług w zakresie dochodzenia roszczeń odszkodowawczych przez kancelarie odszkodowawcze.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

W USA i krajach Europy Zachodniej kancelarie odszkodowawcze funkcjonują znacznie dłużej niż w Polsce i w otoczeniu instytucjonalnym, które cechuje wyższy poziom uregulowania ich działalności.

W Wielkiej Brytanii działalność kancelarii podlega regulacji, w szczególności sposoby prowadzenia akwizycji, maksymalna wysokość pobieranej prowizji, czy wymogi kwalifikacyjne kandydatów na doradców. Ponadto w celu zwiększenia świadomości i wiedzy społeczeństwa nt. usług wykwalifikowanych doradców szkodowych prowadzone są kampanie informacyjne.

W Holandii zostało zastosowane podejście rynkowe. Organy administracji rządowej praktycznie nie ingerują w rynek doradców szkodowych. Przyjęto założenie liberalne, że siły rynkowe spowodują w sposób samoistny pojawienie się odpowiednich standardów.¹

¹ Źródło: Opracowano na podstawie Prospektu emisyjnego Votum S.A.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt.			
Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
przedsiębiorców świadczących usługi w zakresie dochodzenia roszczeń odszkodowawczych			wprowadzenie zasad, które wpłyną na standard i rentowność świadczonych usług
konsumentów zawierających umowę o dochodzenie roszczeń odszkodowawczych			zwiększenie bezpieczeństwa i korzyści płynących ze świadczonych usług przez kancelarie odszkodowawcze
Minister Sprawiedliwości			obowiązek wydania rozporządzenia regulującego wysokość wynagrodzenia za świadczone usługi przez kancelarie odszkodowawcze
minister do spraw instytucji finansowych			obowiązek wydania rozporządzenia określającego zakres ubezpieczenia cywilnego kancelarii odszkodowawczych

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych.

(ceny stałe z 2018 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)	
Dochody ogółem	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.

Źródła finansowania	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Projektowana ustawa poprzez interwencję w wysokość wynagrodzenia za świadczone usługi przez kancelarie odszkodowawcze wpłynie na kształtowanie się rozkładu korzyści finansowych jakie odnosić będzie doradca i klient. Z uwagi na to, że doradcy - przedsiębiorcy wykonujący działalność gospodarczą w zakresie dochodzenia roszczeń odszkodowawczych - świadczą te usługi w różnej formie prawnej² a klientami są tylko osoby fizyczne, przedmiotowa regulacja prawdopodobnie będzie mieć wpływ na wysokość dochodów podatkowych jakie z opodatkowania tego rodzaju działalności będą wpływać do budżetu państwa.</p> <p>Zasady ustalania wynagrodzenia doradcy, w szczególności wysokość stawek maksymalnych, zostaną określone w rozporządzeniu, które zostanie wydane przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, dlatego na obecnym etapie procesu legislacyjnego nie jest możliwe określenie wpływu ilościowego projektu ustawy na stronę dochodową sektora finansów publicznych. Ocena skutków regulacji, w tym zakresie, powinna stanowić integralną część uzasadnienia jakie zostanie sporządzone do odpowiedniego projektu rozporządzenia.</p> <p>Przedmiotowa ustawa nie będzie powodować zwiększenia wydatków sektora publicznego.</p>

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe.

		Skutki							
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)	
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2018 r.)	duże przedsiębiorstwa	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Celem projektowanej ustawy jest dokonanie interwencji na rynku usług świadczonych przez kancelarie odszkodowawcze na rzecz osób fizycznych poszkodowanych i dochodzących roszczeń odszkodowawczych od podmiotów obowiązanych do naprawienia szkody z tytułu czynu niedozwolonego.							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw								

²Źródło: „Działalność kancelarii odszkodowawczych na rynku ubezpieczeń OC. Diagnoza i propozycje działań”. Pro Motor – Stowarzyszenie dla Rozwoju Ubezpieczeń Komunikacyjnych i Rynku Motoryzacyjnego.

		<p>Przedmiotowa ustawa spowoduje poprawę standardu świadczonych usług i zapewni większą ochronę klientów, a także wpłynie na rozkład osiąganych korzyści i ponoszonych przez strony kosztów.</p> <p>Głównym instrumentem, który spowoduje zmianę rozkładu korzyści (wynagrodzenia doradcy i wysokość uzyskanego przez poszkodowanego roszczenia) będzie regulacja kształtująca zasady wynagrodzenia doradców, w szczególności wprowadzenie ograniczenia wysokości stawek pobieranych przez kancelarie odszkodowawcze za realizowane usługi. Jednakże na etapie projektu ustawy nie jest możliwe określenie skutku w postaci ilościowej tego zakresu regulacji, gdyż maksymalne stawki będą ustanowione w rozporządzeniu, które zostanie wydane na dalszym etapie procesu legislacyjnego. Ocena wpływu tego aspektu regulacji powinna stanowić integralną część uzasadnienia odpowiedniego projektu rozporządzenia.</p> <p>Kolejnym instrumentem korzystnym dla klientów będzie regulacja określająca termin uprawniający do odstąpienia od umowy, którą osoba fizyczna zawrze w okolicznościach, które powodowały, że proces podejmowania przez nią decyzji był zaburzony i nie mogła ona prawidłowo ocenić warunków umowy przedstawionej mu do zawarcia przez kancelarię odszkodowawczą.</p> <p>Projekt ustawy wprowadza także obowiązek posiadania przez kancelarie odszkodowawcze ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu działalności. Regulacja ta będzie zwiększać koszty transakcyjne, jednakże przede wszystkim będzie powodować poprawę bezpieczeństwa zawieranych umów, ryzyko wypełnienia umowy przez kancelarię odszkodowawczą na rzecz osób fizycznych, którzy zawrą odpowiednią umowę z tego rodzaju podmiotem w celu uzyskania dochodzenia roszczenia odszkodowawczego ulegnie obniżeniu.</p> <p>Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w rozporządzeniu, zakres ubezpieczenia obowiązkowego, minimalną sumę gwarancyjną, a także inne warunki, dlatego na etapie procesu legislacyjnego, w którym znany jest tylko projekt ustawy, nie można dokonać oceny ilościowej wpływu tego zakresu regulacji na funkcjonowanie rynku doradców. Ocena skutków regulacji w tej kwestii powinna stanowić integralną część uzasadnienia odpowiedniego projektu rozporządzenia.</p>
Niemierzalne	obywatele	

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu.

Brak wpływu.

9. Wpływ na rynek pracy.

Brak wpływu.

10. Wpływ na pozostałe obszary.

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
--	--	---

Omówienie wpływu	Brak wpływu.
------------------	--------------

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego.

Przepisy projektu będą miały zastosowanie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Z uwagi na złożoność i wagę społeczną zachodzi konieczność dokonania oceny *ex – post* regulacji po upływie 1 roku obowiązywania ustawy, w szczególności wynikiem oceny powinna być informacja odnośnie do wpływu projektu ustawy na dynamikę rozwoju rynku usług odszkodowawczych, rentowność kancelarii odszkodowawczych, podaż usług.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.).

Brak

Tłoczono z polecenia Marszałka Senatu
